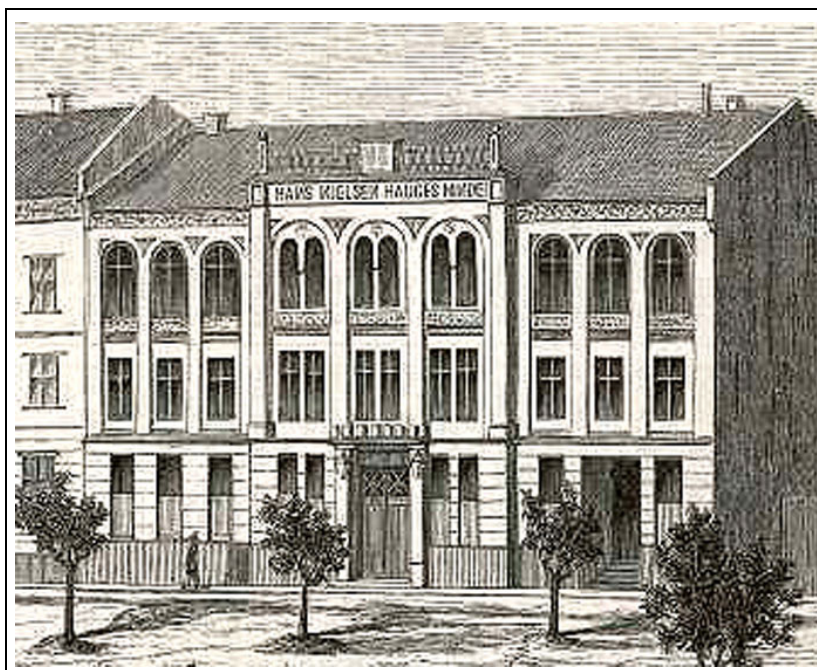

OLAF RYES Plass 2 – misjonshus i ny kontekst

Olaf Ryes Plass 2 (228/247) er en murbygning i 3 etasjer pluss kjeller og loft. Grunnflate er ca 310m². Bygningen oppført 1876 som bedehus for Indremisjonen. Eiendommen er av Kulturetaten blitt omregulert til "Spesialområde bevaring offentlig bygning, bolig, kultur.

Grünerløkka, Christiania 1875 Den store utbyggingen av Grünerløkka har begynt. Rundt Olaf Ryes plass begynner bygningene å skyte opp. I løpet av svært kort tid, fra 1866-1900, mer enn tredobles innbyggertallet i Christiania ¹ Og Grünerløkka er en av de nye bydelene som må ta imot horder av nye innflyttere. Rundt år 1885 bor det 13.000 personer i området, og 15 år senere bor over 20.000 personer der.

1875-1939

Bygningen som ble oppført på Olaf Ryes plass 2 i 1875, var et bedehus for Christiania Indremisjonsforening, etter initiativ fra pastor J.C.H. Storjohann. Bygningen blir kalt "Hauges Minde", etter lekpredikanten Hans Nielsen Hauge.

Arkitekten bak "Hauges Minde" var Niels Eckhoff, som tidligere hadde tegnet Drammen Rådhus, villaen i Munkedamsveien 84, samt flere villaer i Uranienborg terrasse. Gården, i pusset teglstein, er i tre etasjer med loft. Forsamlingssalen som er tilknyttet hovedinngangen, gikk over to etasjer, og hadde galleri i 2. etasje. Det var dessuten kontorer, bolig og undervisningsrom knyttet til menigheten. Undervisningen som foregikk i bygningen og nabobygget fra 1880 var både rettet mot misjonærprester og mot barn og ungdom. Indremisjonen, som bygget på Hans Nielsen Hauges lære, var en frivillig organisert kristelig virksomhet. I tillegg til forkynnelse av bibelen, drev de også med sosialt arbeid i byen. Lokaliseringen på Grünerløkka må ha vært bevisst; En bydel oppført for arbeiderklassen tilknyttet industrien langs Akerselva, er helt i tråd med den tidligere Haugianismens ånd, som også var sterkt lenket mot industri og landbruk. Det vi i dag kjenner som Kirkens bymisjon, springer ut fra den opprinnelige "Christiania Indre Mission". Kirkens bymisjon er fortsatt en institusjon som i tillegg til forkynnelse også markerer seg sterkt innenfor sosiale tiltak, inkludering og samfunnsbevissthet. Den "religiøse driften" ble gradvis avviklet fra 1917, da kommunen overtok bygningen. Den ble imidlertid brukt som interimkirke under oppussingen av Paulus Kirke ved Birkelunden.

¹SSB: Folketellingen 1866 og Folketellingen 1900.

Fra 1941 ble bygningen base for en helt annen type forkynnelse....

OKKUPASJONEN 1940-1945

Olaf Ryes plass 2 fungerte som skole den første tiden under okkupasjonen av Norge. Etter hvert ble bygningen overtatt av Tysklands propagandamaskineri. Det var en tungtveiende institusjon som sto bak:

Etter 1945 og frem til 1985 ble Olaf Ryes plass 2.....

Etter 1945 og frem til 1985 ble Olaf Ryes plass 2 brukt som ungdomsherberge, kvinneherberge og krisesenter. I den forbindelse ble gården ombygget og fikk en ny struktur. Det ble etablert leiligheter i 2. etasje og det var sannsynligvis også i denne forbindelse at dekket over forsamlingsalen i 1. etasje ble lukket. Olaf Ryes Plass 2 sto lenge tom etter nedleggingen av krisesenteret, og gården har forfalt. Samtidig skjedde en markant utvikling av Grünerløkka: Fra å være arbeiderklassens bydel skjedde det, blant annet gjennom byfornyelse og oppgradering, sakte men sikkert en gentrifisering. De gamle bydelskaféene ble Caféer etter en kontinental lest, unge kunstnere etablerte seg her, tett etterfulgt av unge akademikere. Fra å være forslummet ble bydelen mellom 1980 og midten av 1990-tallet ettertraktet. Etter 2000 har boligprisene økt kraftig. Det har også leieprisene, og de små institusjonene sloss i dag mot kommersialismen som ser ut til å ha fått fotfeste i bydelen. Bydelens beboere har vært kraftig engasjert i utviklingen, og dette gjelder også utviklingen av Olaf Ryes Plass 2.

Kulturetaten har siden overtakelsen av eiendommen i 2008 arbeidet med en helt nødvendig rehabilitering av Olaf Ryes plass 2. Under denne prosessen ble det klarlagt at bygningen blant annet hadde ekte hussopp, vannlekkasje ned til takkonstruksjonen og at el-anlegget var brannfarlig.

Arbeidet med soppsanering var igangsatt da Oslo Boligaksjon okkuperte gården i oktober 2008. Etter en drøy uke med stor mediedekning av saken, ble okkupantene fjernet fra bygget og arbeidet med full soppsanering kunne gjenopptas.

Ved nedrivningsarbeidet som følge av soppsaneringen kom deler av det gamle interiøret til syne. Kulturetaten besluttet da å rive alle innvendige vegger og historien fra husets opprinnelsesår 1875 ble gravd frem. Det var en fantastisk opplevelse – store deler av interiøret er bevart- utrolig, men sant.

Dette medfører nye rammer for transformasjonsprosessen og husets historiske form med sitt unike interiør danner derfor grunnlag for huset innvendige inndeling.

Bystyret har bevilget 16 millioner kroner til transformasjonsprosessen av Olaf Ryes plass 2. Arbeidet er igangsatt og foreløpig tidsplan er ferdigstillelse første eller andre kvartal 2011.

Transformasjonen innebærer både utvendig rehabilitering og en fullstendig innvendig istandsettelse, med en delvis tilbakeføring av interiør fra 1875.